

คำชี้แจงเพิ่มเติมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ของ สกอ.

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้จัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร และจัดทำเป็นคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 สกอ. ได้มีคำชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพระดับหลักสูตร ทั้งส่วนที่เป็นการประเมินองค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน และองค์ประกอบอื่นๆ ตามระบบประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของ สกอ. QA NEWS ฉบับนี้ขอแนะนำคำชี้แจงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการกำกับมาตรฐาน ซึ่งทุกหลักสูตรไม่ว่าจะใช้ระบบประกันคุณภาพระบบใดต้องดำเนินการนำเสนอเพื่อให้เข้าใจตามเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และเป็นแนวในการปฏิบัติ

ประเด็น	คำชี้แจง / คำอธิบายเพิ่มเติม
<ul style="list-style-type: none"> แนวทางการดำเนินการกรณีหลักสูตรขอปิดดำเนินการ หรือรับนักศึกษา หรือไม่มีนักศึกษามาสมัครเรียน 	<p>กรณีหลักสูตรที่สภาสถาบันอุดมศึกษาเห็นชอบ/อนุมัติให้ปิดดำเนินการต้องแจ้งให้ สกอ. รับทราบ หากหลักสูตรยังมีนักศึกษาค้างอยู่ อาจารย์ประจำหลักสูตรดังกล่าวยังต้องทำหน้าที่อาจารย์ประจำหลักสูตรต่อไปและจัดการเรียนการสอนจนกว่านักศึกษาคนสุดท้ายจะสำเร็จการศึกษา ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องดำเนินการประเมินตนเองระดับหลักสูตรเป็นประจำทุกปี โดยประเมินองค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐานและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเฉพาะตัวบ่งชี้ที่มีการดำเนินการเพื่อนำผลที่ได้มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงกระบวนการหรือพิจารณาดำเนินการอื่นๆ ต่อไป โดยคำนึงถึงประโยชน์จากการประเมินเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้ การประเมินตนเองดังกล่าวเป็นการดำเนินการภายในของหลักสูตร คณะ หรือสถาบัน โดยรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรเฉพาะตัวบ่งชี้ที่มีการดำเนินงานในการคำนวณค่าคะแนนของหลักสูตรให้คิดเฉพาะตัวบ่งชี้ที่มีการประเมินเท่านั้น และดำเนินการผ่านระบบ CHE QA Online</p>
<ul style="list-style-type: none"> แนวทางการดำเนินการกรณีหลักสูตรที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแล้ว แต่ สกอ. ยังไม่พิจารณาให้การรับทราบ 	<p>กรณีหลักสูตรผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแล้ว และดำเนินการรับนักศึกษาแล้ว แต่ สกอ. ยังไม่พิจารณาให้การรับทราบ ต้องประเมินคุณภาพระดับหลักสูตรด้วย เนื่องจากหลักสูตรดังกล่าวสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตั้งแต่ได้รับความเห็นชอบ/อนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา</p>
<ul style="list-style-type: none"> การประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป 	<p>วิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่กำหนดให้เรียนในหลักสูตรถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ดังนั้น จึงไม่ต้องประเมินคุณภาพในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปแยกเป็นอีกหนึ่งหลักสูตร</p>

ประเด็น	คำชี้แจง / คำอธิบายเพิ่มเติม
<ul style="list-style-type: none"> • การนับจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร คำว่า “ตลอดระยะเวลา” 	<p>คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558 ได้พิจารณาในประเด็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อยู่ปฏิบัติงานตลอดระยะเวลานั้น ควรดูเจตนาของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ในการตีความคำว่า “ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น” ที่ประชุมได้ให้หลักการว่า การลาศึกษาต่อ/ลาออกของอาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีการแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรคนใหม่มาทดแทน หากได้มีการสรรหาอาจารย์ใหม่มาทดแทน แต่กระบวนการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรยังไม่ถึงขั้นตอนของสภามหาวิทยาลัย โดยอยู่ในขั้นตอนกระบวนการในระดับคณะแล้ว ถือได้ว่ามหาวิทยาลัยได้มีการดำเนินการให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา</p>
<ul style="list-style-type: none"> • อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน 	<p>การพิจารณาว่า คุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรหรือไม่ ให้พิจารณาการแบ่งสาขาวิชาตาม ISCED2013 ของ UNESCO</p> <p>กรณีตำแหน่งทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการและประสบการณ์การทำงานวิจัยด้วย</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา 	<p>ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548 ข้อ 10.1 ระบุไว้ว่า “อาจารย์ประจำ 1 คนให้เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกได้ไม่เกิน 5 คน หากหลักสูตรใดมีอาจารย์ประจำที่มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนักศึกษาได้มากกว่า 5 คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของสภาสถาบันอุดมศึกษานั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 10 คน” ในทางกฎหมาย สภาสถาบันอุดมศึกษาถือเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น หากสภาสถาบันอุดมศึกษาเห็นว่าอาจารย์มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนักศึกษาได้มากกว่า 5 คน ให้เสนอสภาสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นรายไป แต่ทั้งนี้อาจารย์ประจำ 1 คนจะดูแลนักศึกษาในฐานะที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักได้ไม่เกิน 10 คน และการขยายจำนวนนักศึกษาในกรณีนี้ใช้ได้เฉพาะกรณีวิทยานิพนธ์เท่านั้นไม่นับรวมการค้นคว้าอิสระ</p> <p>การนับภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้นับเฉพาะภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยมีสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก 1 คน ต่อนักศึกษา 5 คน</p> <p>การนับภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ กำหนดสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ 1 คน ต่อนักศึกษา 15 คน</p> <p>การนับภาระงานของอาจารย์ให้นับเฉพาะนักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ รวมทั้งรักษาสถานภาพเท่านั้น</p>

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. “คำอธิบายเพิ่มเติม คู่มือการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557”
 ณ วันที่ 4 กรกฎาคม 2559 (http://www.mua.go.th/users/bhes/QAMUA58/iqa_add_04072559.pdf)